

سیر اندیشه‌های معماری و شهرسازی (مدرنیست)

دکتر سید علی نوری

عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرمانشاه

مهندس فرنوش ابدی

عصر کنکاش - ۱۳۹۶

سرشناسه	نوری، سید علی، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	سیر اندیشه های معماری و شهرسازی (مدرنیست) / سید علی نوری-فرنوش احدی
مشخصات نشر	تهران: عصر کنکاش، ۱۳۹۶
مشخصات ظاهری	۱۸۳ ص. مصور (رنگی)، جدول.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۳۱۵-۵۴-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	معماری -- تاریخ
موضوع	Architecture -- History
موضوع	شهرسازی -- تاریخ
موضوع	City Planning -- History
شناسه افزوده	فرنوش، احدی
رده بندی کنگره	۱۳۹۶/۲۰۰-NA ۹س
رده بندی دی	۷۲۰/۹
شماره ثبت کتاب ملی	۴۸۷۸۴۲۲

انتشارات علمی، فرهنگی و آموزشی

عصر کنکاش

عنوان کتاب:	سیر اندیشه های معماری و شهرسازی (مدرنیست)
مؤلف:	سید علی نوری-فرنوش احدی
صفحه آرا:	محسن رضائی
طرح جلد:	عصر کنکاش
چاپخانه و صحافی:	مهر
نوبت چاپ:	اول
شمارگان:	۵۰۰ نسخه
قیمت:	۲۰۰۰۰ تومان
سال چاپ:	۱۳۹۶
نشانی:	تهران - میدان انقلاب - ابتدای کارگر شمالی - ابتدای فرصت شیرازی - بلاکه ۱۹
آدرس خرید الکترونیکی:	www.asrekankash.ir- www.asrekankash.com
پست الکترونیکی:	asrekankash@gmail.com
تلفن:	۲۲۹۰۱۰۱۵-۶۶۹۰۷۳۹۴

زمینه های پیدایش رنسانس.....	۲۰
عنصر مذهب.....	۲۱
تحولات اقتصادی - اجتماعی.....	۲۲
تحولات بازرگانی.....	۲۲
تحولات صنعتی.....	۲۳
تحولات فرهنگی.....	۲۳
دوران رنسانس.....	۲۵
۱-۳- مشخصه های دوره رنسانس.....	۲۶
اومانیزم.....	۲۶
فردگرایی یا فردباوری.....	۲۷
خردگرایی.....	۲۹
طبیعت گرایی یا، ناتورالیسم.....	۳۰
۱-۴- معماری رنسانس.....	۳۱
دوران رنسانس آغازین (سال ۱۴۲۰-۱۲۰۰ میلادی).....	۳۵
دوران رنسانس میانی (۱۵۰۰-۱۴۲۰).....	۳۹
مکتب شک گرایی.....	۴۱
فلسفه تجربه گرایی.....	۴۵
رنسانس پیشرفته (قرن شانزدهم میلادی).....	۴۶
شیوه گرایی، تکلف گرایی یا منریسیزم در معماری و هنر.....	۴۷
شهر سازی در رنسانس.....	۴۷
فضاهای شهری رنسانس.....	۴۹
باروک.....	۵۲

۵۵	۲-۵-۱ سبک های متأخر باروک
۵۶	۳-۵-۱ شهرسازی باروک
۵۸	۶-۱ زیر سبک روکوکو
۶۰	دوره مدرن
۶۰	۱-۲ تعاریف واژگان
۶۲	۱-۱-۲ تاریخچه پیدایش مدرنیته
۶۳	۲-۱-۲ فلسفه یا علم شناخت مدرنیته
۶۳	۱-۲-۱ معرفت شناسی تجربه گرا
۶۳	۲-۱-۲ معرفت شناسی خرد گرا
۶۴	۳-۱-۲ فلسفه کانت - بشر معرفت شناسی مدرن
۶۵	۴-۱-۲ متافیزیک و کانت
۶۵	۲-۲ عوامل زایش مدرنیته
۶۵	۱-۲-۲ جنبش اصلاح دینی
۶۶	۲-۲-۲ انقلاب صنعتی
۶۸	۳-۲-۲ انقلاب فرانسه
۷۰	۳-۲ عصر خرد
۷۲	۴-۲ دستاورد های مدرنیته
۷۴	۵-۲ ویژگی های مدرنیته
۷۴	۶-۲ مدرنیته در هنر
۷۵	مدرنیته در ادبیات
۷۸	پیشینه تاریخی نقاشی مدرن
۸۸	مدرنیته در موسیقی
۹۵	مدرنیته در هنرهای نمایشی

- ۷-۲ مدرنیته در معماری ۹۸
- ۸-۲ سبک های معماری مدرن ۱۰۶
- ۸-۲ ۱- معماری مدرن هنری ۱۰۶
- نهضت هنرها و پیشه ها ۱۰۶
- نهضت هنر نو در معماری ۱۰۹
- سبک هنر تزئینات یا دکوآرت ۱۱۶
- دادائیسم ۱۱۹
- کوبیسم ۱۲۰
- د استایل ۱۲۳
- نئو پلاستیسیم یا شکلافرینی ۱۲۵
- ۸-۲ ۲- معماری واقع گرا ۱۲۶
- مکتب شیکاگو ۱۲۶
- سبک بین الملل ۱۳۰
- ۸-۲ ۳- معماری ایده آل گرا ۱۳۲
- جنبش فوتوریسم (آینده نگری) ۱۳۲
- کانستراکتیویسم (ساخت گرایی) ۱۳۵
- ۸-۲ ۴- مکتب باهاوس ۱۳۷
- ۸-۲ ۵- سبک معماری آزاد ۱۴۰
- ۸-۲ ۶- مدرن ناب گرا ۱۴۴
- برونالیسم ۱۴۴
- مینمالیسم ۱۴۶
- ۸-۲ ۷- مدرن طبیعت گرا ۱۵۰

۱۵۵	۹-۲ معماری مدرن ایران
۱۵۷	۱-۹-۲ نسل اول معماران معاصر ایران
۱۵۸	نئو کلاسیک در معماری مدرن ایران
۱۶۰	گذشته گرایی در معماری معاصر ایران
۱۶۲	۲-۹-۲ معماران پیشگام نسل دوم معماری مدرن
۱۶۲	بوم گرایی در معماری معاصر ایران
۱۶۳	تاریخ گری در معماری معاصر ایران
۱۶۶	۳-۹-۲ دوران پهلوی دوم
۱۶۶	رومانتیسم ملی و پاییز
۱۶۸	ناسیونالیسم در معماری معاصر ایران
۱۶۸	۴-۹-۲ معماران متأخران نسل دوم معماران معاصر ایران
۱۶۸	سنت گرایان در معماری معاصر ایران
۱۷۲	اکسپرسیونیسم در معماری معاصر ایران
۱۷۳	۱۰-۲ دوران ناپایداری و شکست معماری مدرن

معماری هر دوره به منزله آینه ای به حساب می آید که نمایانگر تمام خصوصیات باطنی زمان خود می باشد. در ایران و برخی دیگر از کشورهای در حال پیشرفت، گذر از جامعه سنتی به سوی جامعه مدرن چنان سریع رخ داد که به تبع آن شاهد تغییراتی واضح در تمامی زمینه های زندگی و معماری می باشیم. از مشکلات به وجود آمده در این دوران می توان به عدم شناخت معماران ایرانی از مفاهیم معماری مدرن و پیروی به دور از خلاقیت از معماری غربی اشاره نمود که باعث به وجود آمدن مشکلات زیرساختی در معماری معاصر ایران گردید. آنچه که در معماری معاصر ایران کمتر مورد توجه قرار گرفت، و یا در آخرین مرحله به آن پرداخته می شد، مبانی نظری معماری است، که لازمه حصول به طرح مطلوب و اصول اندیشه های معماری را شکل می دهد. چرا که مبانی نظری، فرهنگ، اعتقادات و نیازهای اجتماعی یک جامعه را در خود کنج داده است.

این پژوهش در دو بخش مفاهیم و طراحی تدوین شده است. در چهار فصل نخست که به مطالعات اختصاص دارد، مبانی نظری طرح به سه بخش مبدایش مدرنیته، فلسفه معماری مدرن، اصول کلی معماری مدرن، سبک های جهانی معماری مدرن و در نهایت، معماری مدرن و جایگاه آن در ایران می پردازد. در سه فصل بعد که به طراحی اختصاص دارد، مصادیق طرح در ایران و جهان، مطالعات ساختگاه و روند طراحی مورد بررسی قرار گرفته است. هدف از طراحی این مرکز کمک به ارتقاء معماری ایران از طریق پژوهش، برنامه ریزی، آموزش، اطلاع رسانی و مدیریت کلیه امور فنی مرتبط با فعالیت های ساخت و ساز و در نهایت معرفی این هنر به دیر اقصای جامعه می باشد. امید است که این تحقیق راهگشای معماران، دانشجویان و دست اندرکاران فعالیت های ساخت ساز در زمینه پیشرفت همه جانبه معماری ایران قرار گیرد.

در میان تمام هنرها فقط در هنر معماری است که مساله فضا بیش از هر جنبه دیگری توجه ما را به خود جلب می کند. معمار فضاهای محصور کننده را گروه بندی می کند و همواره کارکرد بنا، طرز ساختمان و مصالح آن و البته عامل پیوند دهنده دو عنصر دیگر را در نظر می گیرد. ما برای آن که معماری را تجربه کنیم یا به نمایشش می رویم یا در درون و اطرافش حرکت می کنیم به طوری که فضا و بدنه هنر یا بنای معماری را یکجا حس و درک می کنیم. نکته ای که میبایست در طراحی فضاهای معماری مد نظر داشت: توجه به روحیات و شناسایی سلیق و گرایشات افراد آن منطقه و به کارگیری درست آن در طراحی فضا میباشد. به گونه ای که بیشترین کشش را برای مردم منطقه بوجود آورد. در دنیای امروزی، فراهم نمودن فضاهایی جهت برقراری اصل ش تر میان معماران به منظور شناخت بیشتر یکدیگر و فراهم نمودن محیطی جهت ورود افراد آکادمیک، محبا های کار حرفه ای و ایجاد ارتباطی نزدیک تر با شهروندان یکی از ضروریات جامعه معماری امروز می باشد. از این رو در این رسر بر احاد فضایی به منظور فراهم نمودن شرایط فوق الذکر به اهمیت بیشتر این موضوع تاکید می شود. زمانی که از شاخص های فرهنگ صحبت می کنیم باید چند نکته را در نظر بگیریم. به طور کلی شاخص های فرهنگی، در هر بافت معنای خاصی دارد که در ادامه بحث به آنها پرداخته می شود. به همین دلیل است که هر نظام معیار و هنجار خاصی می طلبد و لازم است گاه این شاخصه ها و معیارها برای شناخت باهم مقایسه شوند نه قضاوت.

معماری مدرن با شعار "کم پیش است" سرگرمی می آورد که در جهت عملکردگرایی و مدرن کردن شهر ها شکل گرفته است. این سبک را معمولاً سبک عقلانی مدرنیته می نامند که در جهت رفع نیاز و پیشرفت شکل گرفته و از دستاورد های صنعتی استفاده کرده است. معماری مدرن به عنوان نقطه عطف عظیم در تاریخ معماری غرب یا به عبارتی در تاریخ معماری جهان بود زیرا برای اولین بار نگرش از سنت، تاریخ و گذشته به عنوان وسیع الهام معماری تغییر جهت داد و آینده و پیشرفت به عنوان موضوع و هدف اصلی معماری مطرح شد. بدین صورت نمایان های بازه تاریخی و از جمله مدرن را به صورت جزیره وار بررسی نمود و به قبل و بعد آن نپرداخت. بحث مدرنیست را از رنسانس، عصرانسه مدرنیست آغاز می کنیم.

زمینه های پیدایش رنسانس

به منظور شناخت صحیح علت پیدایش رنسانس، می بایست گذشته و زمان شکل گیری آن بدرستی مورد بررسی قرار گیرد. زیرا حوادث و پدیده های نو، که موجب شکل گیری رنسانس می گردد ریشه در گذشته یعنی قرون وسطی دارد (قرون وسطی دوره ای نسبتاً طولانی از تاریخ غرب را در بر می گیرد. این دوره از سده چهارم میلادی آغاز می گردد تا سده چهاردهم یعنی تا عهد رنسانس ادامه می یابد که سر انجام در قرن سیزدهم به پیدایش رنسانس می انجامد (سدنی، ۱۳۷۳).

لذا ضروری است به عناصری که سبب پیدایش دوره رنسانس می گردند بپردازیم: